

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

1. de Colleges van Bestuur van bekostigde hogescholen
2. de Directies van rechtspersonen voor hoger onderwijs als bedoeld in artikel 1.2, lid b van de WHW
3. de besturen van de bve-instellingen (bekostigd en niet-bekostigd)

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
B.A. Broerse

T +31-70-412 4073
b.a.broerse@minocw.nl
IPC 2250

Onze referentie
343064

Bijlagen
4

Datum   - 7 NOV. 2011
Betreft   Inrichting extra 'pilotronde' Associate degree (ronde 5)

Geacht College, Geachte Directie,

Inleiding

Deze brief markeert de start van een extra 'pilotronde' (ronde 5) voor Associate-degreeprogramma's (verder Ad), zoals is aangekondigd in de Strategische Agenda Hoger Onderwijs, Onderzoek en Wetenschap 'Kwaliteit in verscheidenheid'. Graag informeer ik u mede namens de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie over deze aanpak die moet gaan zorgen voor een substantiële uitbreiding van het Ad-aanbod met ingang van studiejaar 2012/2013. Deze ronde speelt in op de behoefte aan extra scholingsmogelijkheden op kwalificatieniveau 5 en draagt bij aan de doelstelling van een meer gedifferentieerd aanbod in het hoger beroepsonderwijs.

Deze ronde vormt de eerste tranche van de definitieve invoering van de Ad en is van belang om instellingen en werkveld een kans te bieden nieuwe Ad-initiatieven te nemen vooruitlopend op de komende aanpassing van wet- en regelgeving. Met deze aanpak heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingestemd in het Notaoverleg op 26 september over de voornemens in de Strategische Agenda.

Zoals gezegd, krijgt deze ronde gestalte in de periode tussen de inmiddels formeel afgesloten pilotfase en de verwachte inwerkingtreding 1 september 2013 van de wijzigingen in wet- en regelgeving vanwege de maatregelen voortvloeiend uit de Strategische Agenda Hoger Onderwijs, Onderzoek en Wetenschap over de positionering van de Ad. Deze overgangssituatie is van invloed op het voor deze ronde te hanteren beoordelingskader. Enerzijds zal deels gebruik moeten worden gemaakt van de beoordelingskaders voor de eerdere pilotdeelrondes 4A en 4B en anderzijds zijn meerdere elementen van het nieuwe Ad-instrumentarium nog niet operationeel. Sommige voorwaarden in de kaders voor 4A en 4B die samenhangen met het pilotkarakter van de Ad zijn niet meer opportuun, omdat ik wil inzetten op een brede uitrol van de Ad. In de paragraaf 'Beoordelingskader en procedure' zal ik specificeren welke onderdelen van de kaders voor 4A en 4B nog relevant zijn bij de inrichting van Ad's voor deze ronde.

De volgende elementen van het nieuwe Ad-instrumentarium zijn nog niet van toepassing ten tijde van de totstandkoming en de beoordeling van initiatieven voor deze Ad-ronde, al is het wel van belang daarop bij het ontwerp van Ad-programma's te preluderen:

- een systeem van toelaatbaarheid dat in de plaats komt van het geldende automatische doorstroomrecht voor Ad-afgestudeerden van (maximaal) 120 ECTS tot het eindniveau van de bacheloropleiding waartoe de Ad behoort;
- de toets nieuw Ad-programma door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) als bedoeld in artikel 5a.13 van de WHW;
- de toets op macrodoelmatigheid bij de start van de Ad als zodanig. Deze toets is overigens wel vereist als de Ad wordt verzorgd in een gemeente waarin de met de Ad corresponderende bacheloropleiding blijkens het Centraal register opleidingen hoger onderwijs niet gevestigd is;
- een zelfstandige diplomavergoeding (voor de bekostigde hogescholen) voor de Ad-afgestudeerden.

Datum

Onze referentie
343064

Vormgeving arbeidsmarktkwalificerende functie

Mede dankzij de voortvarende acties van de Commissie Associate degree in het spoor van haar advies over de 'Aanpak definitieve invoering Associate degree', dat ik 21 september aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal heb gezonden, is al veel voortgang geboekt met de vormgeving van de arbeidsmarktkwalificerende functie van de Ad. Zo zijn er gesprekken gestart met de werkgeversorganisaties die inzicht moeten geven in de prioritaire domeinen, de zogenoemde 'top-25 Ad-trajecten', waarin behoefte aan Ad-afgestudeerden bestaat en de omvang daarvan. Deze informatie zal echter nog niet beschikbaar zijn voor deze Ad-ronde.

De Ad maakt ook integraal deel uit van de opstelling van de human capital agenda's (daarmee zijn bedoeld de behoefteramingen van personeel met de relevante opleidingsniveau's) voor de Topsectoren waarbij het bedrijfsleven en de kennisinstellingen een belangrijke rol hebben. Dit traject komt eind 2011 tot een afronding, zodat de uitkomsten waar mogelijk bij deze Ad-ronde kunnen worden betrokken. Beide sporen zullen de groeipotenties van de Ad op gestructureerde wijze in kaart brengen en zo een aanjaagfunctie vervullen bij de uitbreiding van het Ad-aanbod.

Van de zijde van de werkgeversorganisaties is ervoor gepleit Ad's vooral ook in duale vorm gestalte te geven waarmee een goede aansluiting tussen werk en studie verzekerd is. Ik wil deze wens van harte ondersteunen en vraag u dit in de aanvragen te verdisconteren.

Ook verbetering van de kwaliteit van de onderbouwing van Ad-initiatieven met betrekking tot de relevantie voor de arbeidsmarkt vraagt aandacht. Daartoe heeft het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) onlangs een handreiking voor de instellingen opgesteld. Deze ROA-brochure treft u hierbij aan als bijlage 1.

Bij de inrichting van nieuwe Ad's zal scherper dan in de pilotfase worden gelet op het criterium of het onderwijsprogramma voldoet aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 1.1, lid d van de WHW. Het gaat om hbo dat zowel gericht moet zijn op

het verwerven van generieke competenties als op praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening. Dit betekent dat het niet de bedoeling is dat (bestaande) bedrijfsopleidingen onder de vlag van een Ad gestalte krijgen ongeacht of het een Ad bij een bekostigde hogeschool of een Ad bij een rechtspersoon voor hoger onderwijs betreft. De NVAO zal bij haar advisering over voornemens voor deze Ad-ronde nauwlettend erop toezien dat voorgestelde Ad's 'WHW-waardig' zijn.

Datum

Onze referentie
343064

Beoordelingskader en procedure

Voor deze extra Ad-ronde (ronde 5) staat de mogelijkheid open om een Ad in te richten ofwel overeenkomstig het format voor deelronde 4A (Ad uitsluitend te verzorgen op een hogeschoollocatie) dan wel het format voor deelronde 4B (maximaal de eerste helft van de Ad te verzorgen op een locatie van een bve-instelling). Al naargelang de beoogde setting voor de Ad zijn dan van toepassing:

- het 'Beoordelingskader vierde ronde pilots Associate-degreeprogramma's (deelronde 4A)', het 'Protocol toetsing Associate-Degreeprogramma door de NVAO' en de procedurebeschrijving die deel uitmaakten van de OCW-brief van 19 april 2010, kenmerk HO&S/BL/2010/203379 of
- het 'Beoordelingskader vierde ronde pilots Associate-degreeprogramma's (deelronde 4B)', het 'Protocol toetsing Associate-degreeprogramma Bve-instelling – hogeschool' en de procedurebeschrijving die deel uitmaakten van de OCW-brief van 31 mei 2010, kenmerk HO&S/BL/2010/209006.

Samen met deze brief ontvangt u als bijlagen 2a t/m c en 3a t/m c de beide beoordelingskaders, de protocollen van de NVAO en de procedurebeschrijvingen. Kortheidshalve volsta ik met te verwijzen naar de inhoud van genoemde documenten voor zover deze op grond van de hierna aan te geven specificatie nog van toepassing zijn. In het geval van een aanvraag conform het format van deelronde 4B dient u er rekening mee te houden dat het NVAO-panel kan besluiten dat een bezoek aan de hogeschool nodig is om zich een oordeel te vormen over de inrichting van de samenwerking tussen betreffende hogeschool en bve-instelling.

Ad's met een opzet overeenkomstig de Ad's van deelronde 4B zullen ook onder de werking gaan vallen van het besluit op grond van artikel 1.7a van de WHW ('Tijdelijk besluit gedeeltelijk verzorgen Ad-programma op locatie bve-instelling') dat binnen afzienbare tijd in werking kan treden. Deze Algemene Maatregel van Bestuur bevat bepalingen over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen hogeschool en bve-instelling, de verrekening van de rijksbijdrage tussen de samenwerkende instellingen en ontheffing van de macrodoelmatigheidstoets voor maximaal de eerste helft van het Ad-curriculum, indien het een andere gemeente betreft dan waar de hogeschool de bijbehorende bacheloropleiding verzorgt. De hogeschool, respectievelijk de rechtspersoon voor hoger onderwijs treedt formeel als aanvrager van een Ad op en is de beoogde 'licentiehouders' van de Ad. Dit neemt niet weg dat ook bve-instellingen een Ad-behoefte kunnen signaleren. Een bve-instelling moet zich vervolgens wel tot een hbo-instelling wenden om een aanvraag als gemeenschappelijk initiatief te kunnen vormgeven.

Deze ronde betreft Ad's die op 1 september 2012 van start kunnen gaan of desgewenst op een later moment tijdens het studiejaar 2012/2013. Voor deze ronde is geen begrenzing in het aantal toe te laten Ad's. Dat houdt in dat alle voornemens die aan de voorwaarden voldoen tot realisatie kunnen leiden.

De uiterste indieningsdatum voor deze ronde is maandag 16 januari 2012. De NVAO-advisering wordt eind maart 2012 afgerond en de besluitvorming door OCW c.q. EL&I op basis van advisering door de Commissie Associate degree is voorzien in de tweede helft van april 2012.

Datum

Onze referentie
343064

Specificatie beoordelingskaders, NVAO-protocollen en procedures

Voor initiatieven conform de opzet van deelronde 4A gelden volgende onderdelen:

- van het beoordelingskader voor deelronde 4A is alleen van toepassing artikel 3 wat betreft de voorwaarden A, B en C en de criteria F en G. De uitgangspunten H t/m L zijn niet relevant nu er geen reden meer is het aantal Ad's te beperken. Tevens is artikel 4 van toepassing;
- het NVAO-protocol van 15 december 2009 is integraal van toepassing;
- de procedurebeschrijving geldt onverkort uitgezonderd de genoemde uiterste indieningsdatum van 3 mei 2010.

Voor initiatieven conform de opzet van deelronde 4B gelden volgende onderdelen:

- van het beoordelingskader voor deelronde 4B is alleen van toepassing artikel 3 wat betreft de voorwaarden A, B en C en de criteria G en H. Ook uitgangspunt N is van toepassing. Tevens is artikel 4 van toepassing;
- het NVAO-protocol van 6 april 2010 is integraal van toepassing;
- de procedurebeschrijving geldt onverkort uitgezonderd de genoemde uiterste indieningsdatum van 1 oktober 2010.

Regionale bijeenkomsten

Op initiatief van de Commissie Associate degree wordt in de loop van november een viertal regionale bijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten wordt ingegaan op de beoordelingskaders, de ROA-handreiking voor de onderbouwing van de arbeidsmarktrelevantie van Ad's alsmede op de uitkomsten van een studie die de Stichting Leido op verzoek van de Commissie Associate degree heeft uitgevoerd ten aanzien van kritische succesfactoren bij het opzetten van Ad-programma's. Het rapport daarover is tevens bijgevoegd als bijlage 4. Meer informatie over de regionale bijeenkomsten is te vinden op www.leido.nl.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de NVAO, de Commissie Associate degree, de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs, de Dienst Uitvoering Onderwijs (Groningen), de HBO-raad, de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding, de MBO Raad, de AOC Raad, MKB-Nederland, ISO, LSVb, JOB, het ROA en de Stichting Leido.

Ten slotte wens ik u veel succes toe met de voorbereiding van uw aanvragen voor deze Ad-ronde en hoop dat u deze extra ronde royaal gaat benutten.

Met vriendelijke groet,

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Halbe Zijlstra